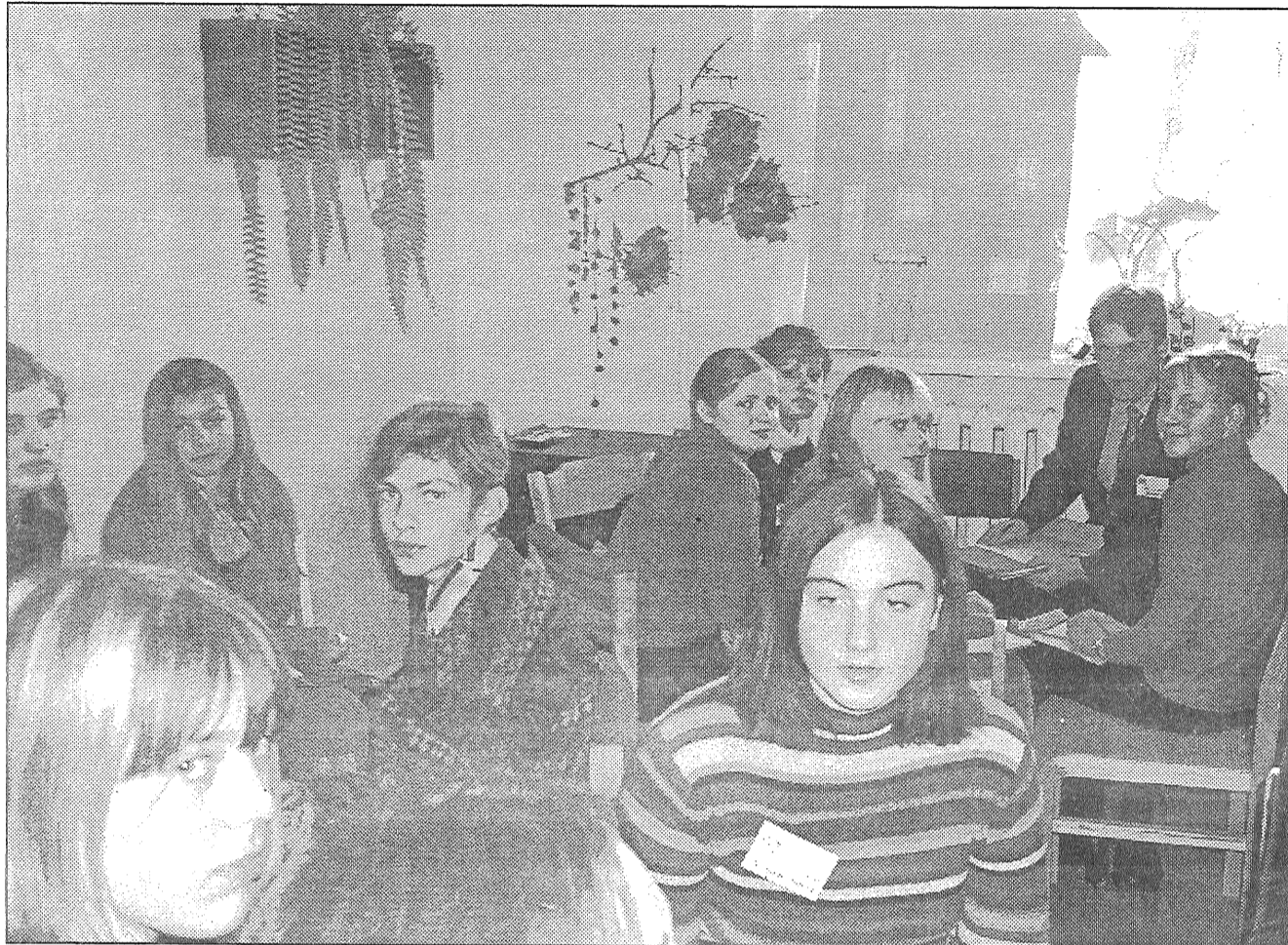

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

● SESTDIENA, 2000. GADA 21. OKTOBRIS ● Nr. 116 (7121) ● Cena Ls 0,22 (abonentiem Ls 0,18)

*Darba datīša-
na: vieni savā-
ra putru, citi
izstrebji.*

● 20. oktobrī notika pirmais rajona bērnu forums. Ir lietas, ko pieaugušie līdz šim gribēja risināt vieni paši, neieklausoties bērnu viedokli. Bet bērni ir tā sabiedrības daļa, kuru pieaugušo nepārdomātie lēmumi iespaido visvairāk. Jaunā paaudze par savām tiesībām un pienākumiem šodien grib spriest un diskutēt paši. Strādā darba grupa, kurā rajona bērnu foruma dalībnieki apspriež bērna tiesības uz izglītību. (Plašāka informācija par rajona bērnu forumu «Novadniekā» turpmāk.) Foto: M.Rukosjuvs

▼ REDAKCIJAS SLEJA

Ņirboņa mūsu sabiedrības dīķīti

Neviens neapstrīdēs, ka Preiļi ir ļoti klusa un mierīga pilsētiņa, kas tomēr nedaudz atgādina sastāvējušos ūdeņus. Jaunajiem un ambiciozajiem cenšoties nepatīk, viņiem vajag straujākus ritmus, plašākas iespējas. Un šie dodas projām uz Rīgu. Vēl ir tādi, kuri aizgūtnēm peļ un nievā visu sev apkārt, bet ne pirkstu nepakustina, lai ko izmainītu tepat uz vietas vai kaut paši projām brauktu. Trešie vismīlāk atturas no jebkādas domāšanas, darbošanās un spriešanas, bet gaida, kad pienāks labāki laiki. Pēdējie ir tie, kuri aizgūtnēm metušies darbos iekšā, cenšas un nopūlas ne tikai savā, bet arī to visu pārējo labā.

Tāds nu ir tas mūsu klusais dīķītis. Bet arī tajā savu reizi iemetas kāda ņirboņa. Šogad tāda gadījies pat veselas divas reizes. Pie Preiļu domes piketēja! Vasarā — pret pilsētas divu bērnu darzu apvienošanu. Šonedēļ — pret apkures tarifiem. Tas ir labi, domes vadībai un deputātiem vismaz asumu uzdzina. Sabiedrība atgādināja par sevi un lika saprast, ka nav viendabīga masa, par kuru var nelikties zinis.

Taču ir kāda lieta, kas satrauc. Abos gadījumos ar plakātiem un lozungiem priekšplānā bija izbīdīta mūsu sabiedrības visneaizsargātākā un visvieglāk iespaidojamā daļa — bērni un pensionāri. Kad vasarā protestējot izskanēja priekšlikumi neapvienot bērnu darzus, kā svarīgākie argumenti tika minēti tāls ceļš, grumbulains trotuārs un «kas manu bērnu mājās atvedīs». Un neviens nepadomāja par to, ka tagad centra dārziņa mazuļiem «Pasa-ciņā» ir atsevišķas guļamistabas. Vai tas, pēc piketētāju domām, ir lieka greznība?

Šonedēļ piketu, kas pēc savas būtības atgādināja mītiņu, bija noorganizējuši pensionāri un tie, kuri labi saprot, cik atstumti, neaizsargāti un sāpināti jūtas mūsu vecie ļaudis. Viņu lielākā daļa visu mūžu ir centīgi strādājuši. Bet citas valsts un citas sabiedrības labā. Viņi saņem nelielas pensijas un nav vainīgi, ka tagad nespēj pārkārtoties jaunai pasaules uztverei.

Piecdesmit vai sešdesmit lati pensijas ir nieka nauda, ja samēro to, cik vajag zālēm veselības uzturēšanai, cik vajag komunālajiem maksājumiem un pārtikai, nemaz nerunājot par to, ka dažam labam apavu pārim vai ziemas mētelim jau kurais desmits gadu. Siltuma tarifi, kuru būtību viņiem neviens tā pa istam nebija izskaidrojis, sit pamatīgu robu pensionāru maciņos. Taču jāsaprot, ka pilsētas domei apkure, kurā jau ir ieguldīts milzums līdzekļu, nav vienīgais nozīmīgais darba lauks. Vai kāds ir parēķinājis, cik līdzekļu tiek tērēti mūsu bērnu izglītošanai un labsajūtai, cik daudz saremontētu un gludu ielu šovasar parādījies pilsētā? Ja neesat pamanījuši, tad pavērojiet.

Varbūt teiksiet, ka to nevajadzēja darīt, bet naudu atvēlēt apkures dotēšanai?.. Jā, varēja gan. Bet tas būtu noziegums attiecībā pret daudzām citām pilsētas dzīves sfērām un daudziem citiem pilsētas iedzīvotāju slāņiem. Tāpat kā tagad ir noziegums aicināt pensionārus uz protestiem tā vietā, lai iedziļinātos situācijā, mēģinātu saprast un izskaidrot.

Palielinājies pilsoņu skaits rajonā

Par desmit cilvēkiem palielinājies Preiļu rajonā dzīvojošo pilsoņu skaits. 19. oktobrī Preiļu rajona padomē viņi saņēma izrakstus no LR Ministru kabineta 27. septembra rīkojuma nr. 476 par pilsonības piešķiršanu naturalizācijas kārtībā.

Ministru prezidenta Andra Bērziņa un tieslietu ministres Ingridas Labuckas

parakstīto dokumentu saņēma Natālija Ivanova, Lidija Svirska, Valentīna Serdante, Jevgenija Reinbaha, Zinaīda Golubicka, Svetlana Diņņika, Natālija Dekterjova. Pilsonība piešķirta arī Žannai Fjodorovai, Viktorijai Karabajevai un Tatjanai Bindarei.

Kā «Novadniekam» pastāstīja Naturalizācijas pārvaldes Rēzeknes reģionālās nodaļas vadītāja Rita Zommere, no gada sākuma Preiļu rajonā naturalizācijas kārtībā Latvijas pilsonību saņēmuši 52 cilvēki, kā pilsoņi reģistrējušies 7, vēl 2 atzīti par Latvijas pilsoņiem. Viens Preiļu rajona iedzīvotājs no Latvijas pilsonības šogad atteicies. Pēdējo gadu laikā vislielāko interesi naturalizēties izrāda sabiedriski aktīvā vecuma cilvēki un skolu jaunatne, kura ir gatava vēltīt sevi Latvijas valstij, papildināja Rita Zommere.

L.Kirillova

Turpināsies saruna par Reģionālā fonda nākotni

27. oktobrī Krāslavā notiks īpaši atbalstāmā reģiona attīstības padomes «Daugava» atklātā sēde, «Novadnieku» informēja Preiļu rajona padomes attīstības plānošanas nodaļas galvenā speciāliste Irēna Šaitere.

Uz sēdi gaida ierodamies 7. Saeimas

deputātus un Ekonomikas ministrijas valsts sekretāra vietnieci Ilgu Preimati. Darba kārtībā paredzēti jautājumi par Reģionālā fonda darbību nākamgad un par fondā iesniegto projektu tālāku virzību. Kā teica Irēna Šaitere, padome «Daugava» joprojām no Ekonomikas ministrijas nav saņēmusi instrukcijas par

kreditprocentiem un infrastruktūru.

Saruna Krāslavā paredzama kā 7. oktobrī Preiļu rajona Rožkalnu pagasta Saleniekos Rutas Norkārkles zemnieku saimniecībā notikušās sarunas stāp Reģionālo fondu, uzņēmējiem, zemniekiem un Saeimas deputātiem turpinājums.

L.Kirillova

Kultūras darbinieki atgriezušies no Hannoveras

No starptautiskās izstādes «Expo 2000» Hannoverā atgriezušies Kultūras ministrijas organizētā brauciena dalībnieki, kuru vidū bija arī Preiļu rajona padomes kultūras darba organizatore Elvīra Brovacka un Līvānu novada kultūras centra vadītāja Valija Vaivode.

Triju dienu laikā izstādē apmeklēja

tikai daļa no paviljoniem, toties redzēta Igaunijas un Kolumbijas kultūras programma. Paviljonu iekārtojums spilgti liecina, kā kura valsts centusies sevi pārsniegt pasaules skatījumam. Iespāids par Latviju — pelēcīgs, atzina Elvīra Brovacka. Apmeklētāju interesi izraisot vienīgi iespēja ievadīt savus dzimšanas datus un saņemt datorizdruku ar katram individuālu Lielvārdes jostas fragmentu. Atšķirībā no citiem paviljoniem, Latvi-

jas, Lietuvas un Igaunijas paviljonos interesentiem liegta iespēja nobaudīt nacionālos ēdienus un dzērienus.

Pašlaik, kad izstāde jau tuvojas savam noslēgumam, Latvijas paviljona veidotājiem jāatrisina problēma, kam pārdot būvējumu, jo tā nojaukšana izmaksā 50 tūkstošus latu. Nākamā vispasaules izstāde paredzēta pēc pieciem gadiem Japānā.

L.Kirillova

Livānu novads grib atdalīties no Preiļu rajona

Par to, ka vairākkārt Livānu pilsētas domē ieteikts apsvērt pašvaldības rajona piederības maiņu, t.i. no Preiļu rajona pāriet uz Jēkabpils vai Daugavpils rajonu, 20. oktobrī ziņo «Neatkarīgā Rīta Avīze». Par konfliktu cēloni Livānu novada domes priekšsēdētājs min līdzekļu nepiešķiršanu Livānu bērnu un jauniešu centram. Livānu dome ir griezusies ar lūgumu Izglītības un zinātnes ministrijā izskatīt iespēju Livānu novada skolas vecuma bērniem pienākošos interešu izglītības finansējumu piešķirt nevis Preiļu rajona padomei, bet gan tieši pašvaldībām. Atbilde vēl nav saņemta.

Visvaldis Gercāns melo «Neatkarīgajai»

Izrādās, ka Livānu novada domes priekšsēdētājs Visvaldis Gercāns ir sameļojis «Neatkarīgajai Rīta Avīzei». «Novadnieka» rīcībā ir šī gada 1. septembrī izglītības un zinātnes ministra K.Greiškalna parakstītā un Livānu novada domē 4. septembrī reģistrētā vēstule, kur cita starpā lasām: «Ministrija, atkārtoti dara zināmu, ka, lai mērķdotācija pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām tiktu piešķirta valsts novadiem, nepieciešams veikt izmaiņas normatīvajos aktos, t.i. likumā «Par valsts budžetu», likumā «Par pašvaldībām», likumā «Par pašvaldību finansu izlīdzināšanu». Izmaiņas minētajos likumos nevar tikt veiktas un attiecinātas tikai uz vienu novadu, pirms nav pabeigta valsts administratīvi teritoriālā reforma kopumā.»

Nacionālās ziņas

Domnieki un tiesneši ceļ lepnas mājas

Soreiz runa par Rīgas domes priekšsēdētāja vietnieku Juri Ritiņu un Eisaka tiesnesi Aivaru Kaparšmitu. Demokrātiskās partijas biedrs Ritiņš Mežaparkā ceļ māju, kuras kopējā vērtība varētu sasniegt 90 000 latu, bet gruntsgabals zem mājas nekustamo īpašumu tirgū varētu maksāt 156 000 dolāru. Pat, ja iedomājamies, ka Ritiņš ir ēdis pliku maizi un uzdzēris ūdeni, tikt pie tik lielas naudas taupīšanas ceļā viņš nevarēja. Par to liecina arī amatpersonas deklarācija, kur uzrādīti nepilni 60 000. Bet otra māja, kas ir neatbilstoša saimnieka kabatā, tiek celta Ogres rajonā. Tā pieder Kaparšmitam, kurš kļuvis slavens ar vairākiem mīkstiem spriedumiem un viens no tiem ir Eisaka lietā. Laikraksts «Čas» norāda, ka tiesneša alga ir 400 latu mēnesī, bet jauncelāmā trīsstāvu māja varētu maksāt 60 000 līdz 70 000 ASV dolāru. Māja esot reģistrēta uz Kaparšmita mātes vārda.

Saeima iegādājusies astoņas jaunas mašīnas

Saeimas frakciju vajadzībām šogad uz līzingu noteikumiem ir iegādātas astoņas automašīnas «Volvo S70». Saeimas autobāzes bilancē vēl joprojām skaitās 11 automašīnas, juku laikos nozagtas un šobrīd reāli neeksistē.

30 000 latu vērtā parāde

Nacionālo bruņoto spēku parādes Lāčplēša dienā un Latvijas Republikas proklamēšanas gadadienā izmaksās ap 30 000 latu, jo šogad tajās piedalīsies vairāk militārās tehnikas.

Atspēkoti Laventa pārmetumi

Latvijas atbildīgās amatpersonas ir pārliecinātas, ka izdevies atspēkot visus Aleksandra Laventa pārmetumus par viņa cilvēktiesību neievērošanu «Bankas Baltija» lietas izskatīšanā un izmeklēšanā. Sagatavotā atbilde vakar tika izsūtīta Eiropas Cilvēktiesību tiesai. Jau ziņots, ka eksbaņķieris par nepamatotu uzskatījis viņa ilgo turēšanu apcietinājumā pirms tiesas sprieduma, aizliegumu tikt ar radniekiem, tiesneses neobjektivitāti, politisko spiedienu uz tiesu un privātās sarakstes ierobežošanu un kontroli.

Ziņas sagatavoja T.Elste

Grib atcelt gāzes abonementmaksu

Oktoobra sākumā sabiedrībā izskanēja ziņa, ka būtu lietderīgi atcelt gāzes abonementmaksu, bet gāzes cenu diferencēt, samazinot tās cenu lielajiem gāzes patērētājiem.

Livānu novada domes izpilddirektors Aleksandrs Karpenko piedalījās Pašvaldību savienības tehnisko problēmu komitejas sēdē, kurā tika plaši diskutēts — būt vai nebūt abonementmaksai par gāzi. Sanāsmē piedalījās gan a/s «Latvijas gāze» un «Rīgas siltums» pārstāvji, gan arī pašvaldību pārstāvji no visas Latvijas.

Patlaban gāzes patērētāji maksā abonēšanas maksu Ls 1,12, pie tam papildus norēķinoties arī par patērēto gāzi pēc skaitītāju rādījumiem. Pašvaldību savienība ierosina atcelt abonementmaksu, palielinot gāzes cenu mazajiem patērētājiem un samazinot to lielajiem gāzes izmantojājiem, piemēram, uzņēmumiem, kas gāzi izmanto siltumražošanā.

Gāzes cenas Latvijā patlaban ir augstākās starp Baltijas un Eiropas valstīm, ko īpaši izjūt lielpatērētāji. Sarazotais siltums ir dārgs, dzīvokļu īpašnieki daudzviet grib atteikties no centrālās apkures par labu lokāliem apkures katliem,

kas ekspluatācijā izmaksā lētāk.

Vairākās pašvaldībās, tostarp arī Livānos, uzstādīt lokālo apkuri dzīvokļos nav atļauts, izņemot gadījumus, kad īrnieks dzīvo mājā, kurā atsevišķa apkure ir paredzēta, taču šādu daudzdzīvokļu māju ir ļoti maz. Arī Dānijas pieredze ir līdzīga. A.Karpenko uzsver, centralizēto apkures sistēmu ir viegli sagraut, bet ļoti grūti pēc tam atjaunot. Pie tam, ja daļa īrnieku no kopējā siltumkatla atsakās, pārējiem iznāk maksāt vēl dārgāk.

Eiropas Savienībā ļoti stingri tiek uzraudzīta ekoloģijas joma. Neievērot ekoloģiskās normas, izvietojot neskaitāmus dūmeņus, un piesārņot gaisu ar veselībai kaitīgām vielām, mums neļaus ES, ja vēlamies iekļauties šajā struktūrā, tās likumi ir jārespektē, uzskata A.Karpenko. Viens centralizētās apkures dūmenis ar daudzpakāpju sadedzināšanas un atūrišanas iekārtu pilsētā dos daudzreiz mazāku piesārņojumu nekā vairāki nelieli skursteņi.

Tomēr jautājums nebūt nav tik vienoizīmīgs, jo jebkurā jomā svarīgi ievērot cilvēktiesības. Tehnisko problēmu komitejas sēdē savu viedokli izklāstīja arī Valsts Cilvēktiesību biroja vadītājs Olafs Brūveris, uzsverot, ka, uzspiežot cen-

tralizētu apkuri, kas ir arī dārgāka, tiek pārkāptas individa cilvēktiesības. Šādā aspektā tomēr tika uzsvērts, ka vienas cilvēku daļas tiesības nedrīkst būt pretunā ar līdzcilvēku tiesībām vai pat ierobežot tās.

Pret abonementmaksas atcelšanu iestājās a/s «Latvijas gāze» pārstāvji, pamatojot, ka tarifam ir mainīgā un nemainīgā daļa, pēdējā — ikmēneša abonēšanas maksa ļauj segt sistēmu uzturēšanas izdevumus. Tomēr nav saprotama a/s «Latvijas gāze» cenu politika, saka A.Karpenko, jo Latvijā gāzes cena ir nepamatoti augsta, pētījumi liecina, ka tā ir visaugstākā Eiropā, tādēļ Rīgā izskanēja pat tāds radikāls priekšlikums — pastāvēt esošajai sistēmai, gāzi būtu izdevīgāk iepirkt Igaunijā vai Lietuvā. Rezultātā tehnisko problēmu komiteja pieņēma rezolūciju iesniegšanai Energoapgādes regulēšanas padomē, kurā izklāstīts ierosinājums pārskatīt gāzes cenas un atteikties no abonēšanas maksas par gāzi. Arī paugstinot gāzes cenu mazajiem patērētājiem, mēneša maksājumi par gāzi būtu mazāki nekā tie ir patlabam, izskaitļojuši speciālisti.

G.Kraukle

Nīderlandieši uzsver — valsti veido cilvēks

Livānu fonda «Baltā māja» direktore Irīna Kulitāne laikā no 28. septembra līdz 6. oktobrim uzturējās darba vizītē Nīderlandē.

Vizītes laikā viņa apmeklēja Ārnemas pilsētas invalīdu padomi, invalīdu darba centrus, kā arī zemnieku saimniecību, kur darbā iesaistīti cilvēki ar invaliditāti. Invalīdu interešu aizstāvība Nīderlandē ir noteikta likumdošanas aktos un šiem cilvēkiem ir garantēta augsta līmeņa sociālā aprūpe.

Apmeklējuma mērķis bija tuvāk iepazīties ar dažāda veida aprūpes iestādēm, to formām un veidiem Nīderlandē dzīvojošiem invalīdiem, lai daļu no tiem nākotnē ieviestu arī pie mums. Grūti salīdzināt abu valstu ekonomisko situāciju, taču redzētais nav neiespējams. Visa pamatā ir darbs, uzsver I.Kulitāne. Gūtā pieredze, iespējams, noderēs arī sociālās aprūpes centra veidošanā cilvēkiem ar garīgās attīstības traucējumiem, kas tuvākajā laikā

realizēts Livānos. Vizītes laikā bija iespēja apmeklēt arī sieviešu izglītības centru Asenas pilsētā. Veiksmīga bija tikšanās ar centra direktori Ans Groenendaal, kura izteica vēlēšanos sadarboties ar «Balto māju» un Preiļu sieviešu klubu, lai dalītos pieredzē, palīdzētu apmācīt pasniedzējus un sagatavot apmācības programmas. Apmācības varētu tikt uzsāktas nākamā gada pavasarī.

Gribētos pievērst lasītāju uzmanību tam, ka, ņemot vērā mūsu situāciju, tiek risināts jautājums ne tikai par sieviešu izglītības centru, bet arī par pieaugušo izglītības centra veidošanu, kura piedāvātajās apmācībās varētu piedalīties abu dzimumu pārstāvji. Nīderlandē tieši sieviešu izglītības centru veidošanu, kas tika uzsāka septiņdesmitajos gados, noteica apstākļi, ka algotu darbu strādāja galvenokārt vīrieši, bet lielākā daļa sieviešu bija mājāsaimnieces. Iepazīstoties ar situāciju mūsu valstī, Ans Groenendaal atzina nepieciešamību veidot tieši pieaugušo izglītības centru.

No 3. līdz 6. oktobrim I.Kulitāne 23 valstu delegātu starpā pārstāvēja Latviju konferencē piejūras pilsētā Egmont van zee, kurā piedalījās pat delegāti no Indijas un Venecuēlas, kur arī nav sveša nevalstisko organizāciju darbība. Konferences izdevumus apmaksāja Nīderlandes puse, atbalstu sniedza arī Livānu novada dome. Tiekoties ar citu valstu pārstāvjiem, ne reizi vien nācās uzklaut atziņu, ka galvenais valsts attīstības priekšnoteikums ir cilvēkresursu attīstība, piedāvājot iedzīvotājiem iespēju izglītoties, iesaistīties sabiedriskajā dzīvē un rosināt iedziļināties sabiedrības norisēs. Nauda šo procesu atvieglo, taču atrisināt visas problēmas nespēj, uzskata NVO pārstāvji.

Eksperti atzinuši, ka tieši nevalstiskās organizācijas nevis valsts šobrīd uzņemas rūpes par cilvēkresursu attīstību un daudzreiz arī saglabāšanu, atgādinot, ka sabiedrībā arvien saasinās tādas problēmas kā nabadzība un sociālā spiede.

G.Kraukle

Cienījamie lasītāji!

No 24. oktobra sāksies «NOVADNIEKA» pasūtīšana 2001. gadam, bet jau šodien jūs rajona lielāko laikrakstu novembrim un decembrim varat pasūtīt visās pasta nodaļās un pie lauku pastniekiem.

Pasūtot «NOVADNIEKU», jūs piedalāties loterijā un varat vinnēt rajona uzņēmēju piedāvātās balvas:

- ziedu salona «Astra» (īpašnieks Aivars Želvis) dāvanu karti;
- «Unibankas» (pārvaldnieks Jānis Pastars) prezentācijas balvu;
- veikala «Spiro» un salona «Fotolux» (īpašnieks Aleksandrs Spiridonovs) dāvanu karti;
- SIA «Arka» (īpašnieks Ārijs Vucāns) dāvanu karti;
- salonveikala «Feja» (īpašnieki Jānis Vilcāns un Janina Pauniņa) dāvanu karti;
- IU «Dārznieks» (īpašnieks Ēvalds Daukšts) dāvanu karti;
- SIA «Salanga» (īpašnieks Gunārs Svilāns) dāvanu karti;
- a/s «Livānu stikls» (prezidents Imants Bušs) vāzi.

Visi «Novadnieka» lasītāji kinoteātrī «Ezerzeme» varēs skatīties filmas divatā, nopērkot tikai vienu biļeti (kupons būs publicēts «Novadniekā»).

Tomēr galvenais Jūsu ieguvums ir informācija. Kur gan citur, ja ne «NOVADNIEKĀ», jūs uzzināsi par notiekošo savā un kaimiņu pagastā vai pilsētā; par aktualitātēm rajonā; par uzņēmējdarbību un saimniekošanu laukos; par kultūras un sporta jaunumiem; citu cilvēku viedokļus un komentārus. Paudiet arī savas domas.

▼ REFORMA

Veidojas Vārkavas novads

Kur vairāk senču kaulu?

Vārkavas novada veidošana ienāk beigu stadijā. Bija iecere, ka tas sastāvēs no trim pagastiem: Rožkalnu, Upmalas un Vārkavas ar centru Vecvārkavā, bet Vārkavas pagasts novada veidošanā nolēma nepiedalīties. Vārkavas pagasts vēlas, lai novada centrs būtu Vārkavā, nevis Upmalas pagasta Vecvārkavā. Strīds par to, kura vieta ir vecāka, svarīgāka, centram atbilstošāka, abu pagastu starpā ir sens. Tāds absurds iznāk, ja divi vārkavieši stāv katrs ar savu vēstures grāmatu, ar savu karti rokās, pārrakņājot smiltiņas un skaitot senču kaulus, kurā no Vārkavām to bijis vairāk.

No vārdiem pie darbiem

Vispirms kopā gājuši Upmalas, Rožkalnu un Vārkavas pagastu padomju priekšsēdētāji, plānotāji. Izveidota pagastu sadarbības padome. Pagastu vadītāji vērojuši, kā veidojas Līvānu novads, pēc pieredzes braukuši uz citiem rajoniem, piedalījušies semināros, vērtējuši visus plusus un mīnus. Skaitījuši savas apvienošanās pozitīvās lietas: kopīgu vidusskolu Upmalā, kopā apsaimniekojamu ceļu naudu, Vārkavas pagasta greideri, Upmalas pagasta ugunsdzēsības mašīnu, Rožkalnu pagasta kultūras namu un uzņēmējdarbības atbalsta centru un tā tālāk. Veiktas iedzīvotāju aptaujas, kas sakrīta ar pagasta attīstības plānošanu, jo visiem trijiem pagastiem bija iedalīta mērķdotācija šim nolūkam. Rožkalnu un Upmalas pagastu iedzīvotāji savās anketās izteicās, ka centru vēlas Upmalā. Vārkava līdz ar to no kopīgās idejas pamazām novērsās.

Grib atdalīties

Kad sākās nopietns darbs novada veidošanā, daļa no Rožkalnu un Upmalas pagasta iedzīvotājiem uzrakstīja savām pašvaldībām iesniegumus, ka vēlas atdalīties no pagasta un pievienoties Līvānu novadam, jo kādreiz piederējuši Līvānu pagastam.

Rožkalnu pagasta padome 1999. gada 24. novembra sēdē izskatīja iedzīvotāju iesniegumu. Padome izteica savu atieksmi, ka neiebilst pret iedzīvotāju vēlmi pievienoties Līvānu novadam.

1999. gada 14. decembrī Administratīvi teritoriālās reformas (ATR) padomes sēdē tika akceptēts atzinums par Preiļu rajona administratīvās teritorijas izpētes projektu. Tajā ATR padome ieteica apvienoties Rožkalnu, Upmalas un Vārkavas pagastiem, veidojot Vārkavas novadu.

Balstoties uz Upmalas pagasta padomes 2000. gada 28. marta lēmumu par uzaicinājumu apvienoties, Rožkalnu pagasta padome 2000. gada 4. aprīlī ārkārtas sēdē pieņēma lēmumu par abu pagastu apvienošanu.

Gan Rožkalnu, gan Upmalas pagastu padomēm nācās saņemt pārmetumus no ATR padomes par to, ka tās pieņēmušas lēmumus, atļaujot pagasta iedzīvotāju daļai atdalīties.

28. septembrī notika Rožkalnu pagastu padomes sēde. Tika nolemts atcelt 1999. gada 24. novembra sēdes lēmumu «Par daļas pagasta iedzīvotāju pievienošanu Līvānu novadam».

Līvānu novada dome ātri reaģēja uz iedzīvotāju iesniegumu un pieņēma lēmumu, ka vajag atgriezties vecajās robežās un sāka runāt par jaunu zemes plānu gatavošanu, — stāsta Rožkalnu pagasta padomes priekšsēdētāja vietniece Ruta Norkārkle.

Tomēr iesniegums ir tikai no atsevišķiem iedzīvotājiem, kas nedod tiesības mainīt pagasta robežas. To nav parakstījuši visi apdzīvoto vietu iedzīvotāji, bet tikai daļa no viņiem.

— Demokrātija ir demokrātija, — uzskata Rožkalnu pagasta padomes priekšsēdētāja Astrīda Spuriņa.

Iedzīvotājiem paliek tiesības neatkāpties no savas prasības un rīkot referendumu, lai atdalītos no Rožkalnu pagasta un pievienotos Līvāniem.

Rožkalnu pagasta padome lūgusi Pašvaldību lietu pārvaldi pagasta robežas atstāt bez izmaiņām, lai turpinātu apvienošanās procesu.

Pašlaik jau noslēgts līgums ar Pašvaldību lietu pārvaldi par apvienošanās projektu, kurā redzama jaunā novada struktūra, kas paliks Rimicānos, kur un kā darbosies vadība, vārdus sakot, precīza, sīka novada darbošanās shēma ar apvienošanās noteikumiem.

Uz kartes Upmalas un Rožkalnu pagasti ir divi iegareni veidojumi, kuru tālākie gali robežojas ar Rožupes pagastu. No tiem iedzīvotājiem, kas parakstījušies par atdalīšanos no Rožkalnu pagasta, lielākā daļa ir pensionāri. Pa šiem gadiem daudz kas aizmirsies. Arī tas, ka Līvānu pagasts, kuram kādreiz piederējuši, bija pagasts pats par sevi. Bez Līvānu pilsētas. Kā, piemēram, Preiļu pagasts bez Preiļu pilsētas. Bet jaunais veidojums — Līvānu novads, kurā daļa rožkalniešu cenšas iekļūt, ir pavisam kas cits.

Nesaskata nākotni

Pensionāre Anna Zelčāne Kvedervecumos:

— Man ir vienīga, ar ko apvienoties, jo es nevienu variantā nesaskatu nākotni. Mana meita skolotāja zaudēs darbu, ja Rimicānu pamatskola vairs nepastāvēs. Ne Līvānu, ne Vārkavas novads, droši vien, negribēs saglabāt tik mazu skolu. Ar Upmalu arī satiksme ir slikta. Aizbrauc uz Vecvārkavu un visu dienu gaidi autobusu, lai tiktu atpakaļ. Vienādi vai otrādi, bet domāju, ka «būs jātaisās tautiņās». Žēl gan. Šajā mājā esmu nodzīvojuši 37 gadus. Strādāju par skolotāju Rimicānos.

Viss vajadzīgais ir Preiļos

Romānvecumos Albertu Jaunromānu atrodam rosāmiem pa plašo pagalmu. Īstie «Senliču» mājas un zemes saimnieki — dēls Leonards ar vedeklu Ingridu aizbraukuši uz dzimnāvām. Tēva padoms un strādīgās rokas pieliktas it visā šīs sētas pārtībā, kas saskatāma ik uz soļa.

— Es savā prātā domāju, ka viss mums vajadzīgais ir Preiļos, — saka Alberts Jaunromāns.

Piemēram, Līvānos slimnīcai ir tikai dažas nodaļas. Kāds labums mums tiem pievienoties?

Iedzīvotāju iesniegumu par atdalīšanos viņš neesot parakstījis. Dēla ģimenē ir četri bērni, un vectēvs visvairāk norūpējies par mazbērnu labklājību.

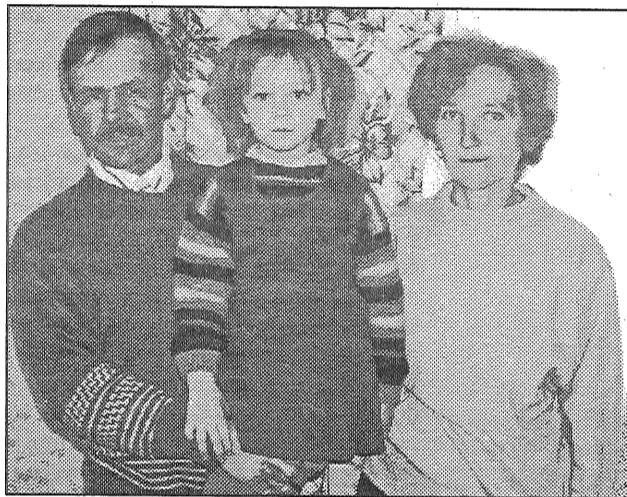
— Tagad bērni mācās Rimicānu pamatskolā. Līdz skolai Līvānos ir 25 kilometri. Līdz Vārkavas vidusskolai ir 10

kilometri. Es rītā ar mašīnu bērņus aizvedu uz skolu, pēc stundām aizskrienu pretī. Kā mani mazbērni nokļūtu uz skolu Līvānos? — jautā gādīgais vectēvs.

No Rimicānu skolas bērņus ved ekskursijās. Nupat bērņus vadāja ekskursijā pa Latgali. Sava zeme taču jāpazīst. Vai lielā skolā par katru bērņu tā rūpējas kā mūsējā?

Paspriedīsim, padomāsim. Līvāni ir pilsēta ar daudziem tūkstošiem iedzīvotāju. Mūsu pagastā tikai nepilns tūkstošis. Mēs visi pazīstam cits citu. Kas mūs, mazo Rožkalnu pagasta daļiņu pazīst lielajā Līvānu novadā? Es labāk gribu pievienoties Vārkavas novadam.

Parakstīja, bet pārdomāja un pie Līvāniem vairs negrib

Ar svaigi maltu miltu baltumu matos un uz drānām pārrodas arī jaunie saimnieki Ingrida un Leonards (attēlā kopā ar meitu Līgu).

Iesniegumu par atdalīšanos no Rožkalnu pagasta es parakstīju, — saka Leonards Jaunromāns, — bet tagad esmu pārdomājis. Mana ģimene vairs nevēlas pievienoties Līvānu novadam. Vai būsīm Līvānu vai Vārkavas novadā, mēs vienīga atradīsimies nomalē. Bet, ja nomalē, tad labāk pie pazīstamiem, nevis pie svešiem. Līvānos visi sveši. Arī bērņiem izdevīgāk mācīties Vārkavas vidusskolā.

Labs pagasts, palīdz

Romānvecumos ir mājas ar neparastu nosaukumu «Džungļi». To saimniecībai Annai Ušackai tik smaga nasta nesama, ka neatliek laika prātot par vienu vai otru nosaukumu. Vedekla pirms diviem gadiem mirusi. Bērni — 9., 6. un 4. klases skolnieki palikuši vecās mātes audzināšanā un kopšanā. Ir arī tēvs. Pēc sievas nāves palicis kā bez pieturas punkta dzīvē. Biežāk ieskatoties pudelē. Tagad pat, ir jau ceturtdiena, saka māte,

bet dēls kā ar pirmdienas gājumu. Neesot atgriezies no talkas. Skaidrs, ka mātei jāsakopo visi spēki, lai trijiem bērņiem pietiktu mugurā velkamā, galdā liekamā un skolas somas piepildīšanai. Jau iebraucot šajās mājās, redzami ļoti baroti lopi — aitu bariņš, govīs, jaunlopi. Iztikšanai vecmamma vecuma pensija, apgādnieka zaudējuma pensijas, nauda par pienu.

— Es to iesniegumu neparakstīju, — saka Anna Ušacka.

— Man vienalga, — pie Līvānu vai Vārkavas novada. Kad manu ģimeni izveda uz Sibīriju, skaitījāmies Līvānu pagastā. Tagad man ļoti dzīvot Rožkalnu pagastā. Bērņiem pagasta padome piešķir brīvpusdienas skolā.

Lai aizdzītu smagās domas, rokas grib kustēt, darīt. Kad Anna Ušacka no blakusistabas iznes tamborētu pārklāju, aizraujas elpa. Uz tumšzaļa pamata gaiši rozā un tumši sarkanu rožu dārzis. 320 rozēs. Rokdarbs izstrādāts īpatnējā tehnikā. Izskatās, ka sega sastāv no tajā iestiprinātām dzīvām rozēm. Pa vienai šādai segai uzdāvinājusi katrai meitai, bet šī tapusi vecākajai mazmeitai.

Zemnieks vienmēr ir saistīts ar pilsētu

Zemnieku saimniecības «Ceriņi» īpašnieks, Rožkalnu pagasta padomes deputāts Pēteris Neicenijs neslēpj, ka viņš ir bijis tas, kurš vācis iedzīvotāju parakstus:

— Līvānos mēs realizējam lopus, izmantojam bankas pakalpojumus, veterināro servisu. Iepērkamies. Līdz Līvāniem ir tikai 16 kilometri. Arī mūsu ģimenes ārsts ir Līvānos.

«Ceriņi» ir plaša saimniecība, un tās īpašnieks spriež, ka zemniekam vienmēr ir izdevīgāk būt kaimiņos lielai pilsētai, jo ir ērti realizēt savu izaudzēto.

Dēla uzskatus atbalsta arī māte Filimona. Neicenijs bērņiem tuvāk ir Upmalas pagasta Vanagu pamatskola, tomēr vecākās meitas tālākie mērķi saistoties ar ģimnāziju Preiļos.

Pēteris Neicenijs ir pārliecināts par to, ka Rožkalnu pagasts būtu jāsadala un daļai jāpievienojas Līvāniem. Tajā pašā laikā viņš to neuzskata par kategorisku prasību.

Pagasta padomes pēdējā sēdē Pēterim Neicenijs neiznācis piedalīties. Uzzinot, ka padome atcēlusi lēmumu «Par daļas pagasta iedzīvotāju pievienošanu Līvānu novadam», Pēteris Neicenijs saka:

— Kā būs, tā būs. Varam dzīvot arī Vārkavas novadā. No tā nekās nemainīsies. Pirsim, pārdomsim, ārstēsimies iesim Līvānos, jo tie sanāk tuvāk. Nedomāju, ka pagastā būtu jāriko iedzīvotāju referendumus, lai nobalsotu par vai pret atdalīšanos. Ja jau likumdošanā pagastu robežu mainīšana nav paredzēta, neko darīt.

Līvija Rancāne
M.Rukosuļeva foto

▼ ISZIŅAS

Samazinājies bezdarbnieku skaits Līvānos

Pēc Nodarbinātības valsts dienesta (NVD) Līvānu filiāles datiem bezdarbnieku skaits šī gada laikā ir samazinājies par aptuveni 200 cilvēkiem, pastāstīja filiāles vadītājs Līvija Vindele. 2000. gada 1. janvārī NVD uzskaitē Līvānos bija 2173 cilvēki, no tiem 1139 sievietes, 1. oktobrī — 1937 bezdarbnieki, tajā skaitā 1054 sievietes. Šī gada 9 mēnešos mācīties nosūtīti 148 bezdarbnieki, 78 cilvēki iekārtojušies darbā. Vairāk nekā puse ir ilgstošo bezdarbnieku — 1266 cilvēki, no tiem 684 sievietes.

Poliklinikas vadība neziņā

Līvānu poliklinikas direktore Ināra Pastare-Meikalīša ir neziņā, kas notiks ar uzņēmumu, jo rajona padomes pieņemtais lēmums par poliklinikas nodošanu Līvānu novada pašvaldībai neesot bijis likumīgs. Tā atzinusi Valsts kontrole. Tuvoties apkures sezonai, nav zināms, kas maksās par ēkas apkuri, jo mediķiem vieniem ēku uzturēt nebūs pa spēkam. Ārsti izvietojušies vienā poliklinikas spārnā, otrā spārnā esošās telpas praktiski netiek izmantotas. Tās bija paredzētas izīrēt valsts un privātām struktūrām.

— Poliklinika kā tāda nepastāv, mums ir palikuši tikai ķirurgs un okulists, pārējie ārsti noformējuši privātprakses un poliklinikas telpas tikai irē, — pastāstīja I.Pastare-Meikalīša.

Sutru pamatskola akreditēta uz pieciem gadiem

Beigusies Sutru pamatskolas akreditācija. Tā akreditēta uz pieciem gadiem. Maksimālais laiks, uz kādu skolu var akreditēt, ir seši gadi. Sutru pamatskolas direktors Māris Grigalis izgājis arī atestāciju.

Sutru pamatskola ir viena no pirmajām, kas tika akreditēta pēc jaunās kārtības. Proti, atsevišķi tiek vērtēta gan skola, gan izglītības programmas. Kā atzina Māris Grigalis, visā akreditācijas procesā smagākais bijis tas, ka skolotājiem pašiem pēc standartprogrammas jāizveido mācību programmas savos priekšmetos. Līdz šim skolotāji strādāja pēc tematiskajiem plāniem.

Skolas akreditācijas laikā vēra tika ņemti arī ugunsdzēsības dienesta, sanitārās un darba inspekcijas atzinumi par skolas atbilstību šo dienestu prasībām. Visvairāk pretenziju skola bija saņēmusi no sanitārās inspekcijas. Izpildot tās ieteikumus, veikts virtuves remonts.

Vairākos rādītājos, piemēram, par skolas pašpārvaldi, demokrātiju, par sadarbību ar vietējo pašvaldību un citos, skola saņēmusi visaugstāko vērtējumu.

Tikās vakarskolu direktori

Preiļu rajona vakara (maiņu) un neklātienas vidusskolas direktore Klaudija Zarāne piedalījās seminārā par vakarskolu attīstību un nepieciešamo atbalstu. To rīkoja Latvijas Pieaugušo izglītības apvienība. Vakarskolu direktori diskusijās uzsvēra vairākas problēmas, kas radušās no tā, ka Izglītības un zinātnes ministrijai (IZM) nav konkrētas politikas attiecībā uz vakarskolām. Sakarā ar nepilnu slodzi šajās skolās nav pastāvīgu skolotāju, pašvaldības slikti norēķinās par savu skolēnu mācīšanu, skolas saņem mazu finansējumu mācību bāzes uzlabošanai.

Tika izveidota vakarskolu direktoru padome, kas apkopos materiālus par šo skolu stāvokli, kā arī priekšlikumus tā uzlabošanai un iesniegs tos IZM.

Preiļu rajona vakarskolā šajā mācību gadā mācās 163 audzēkņi, par 30 vairāk nekā iepriekšējā mācību gadā.

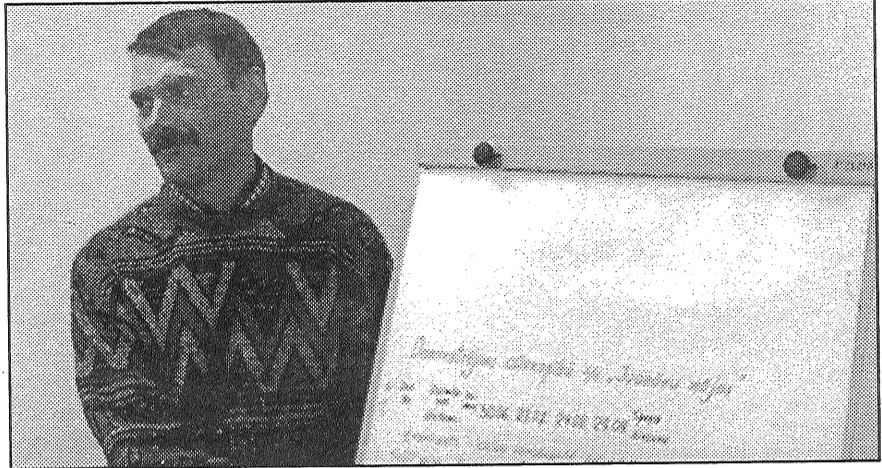
▼ LAUKSAIMNIEKIEM

Speciālisti augstu vērtē šķirnes cūku saimniecību

Jāzeps Ivanāns no Stabulnieku pagasta, pirms sešiem gadiem pievērsoties cūkkopībai, sāka ar Landrasas šķirni savā zemnieku saimniecībā «Ivanānu mājas». Pašlaik apsaimnieko bijušās kopsaimniecības cūku fermu Stabulniekos. Vidēji tur 160 vaislas cūkas, kuru auglību raksturo 10-12 sivēni metienā, stāsta Latvijas Lauksaimniecības konsultāciju un izglītības centra (LLKIC) Ozolniekos cūkkopības speciāliste Anita Leitāne.

Šogad saimniecība piedalās demonstrējumā par sabalansētas barības izmantošanu. Laikā un precīzi izpilda visus iecerētos darbus. Viņa šķirnes cūku saimniecība sertificēta, šogad atestācijā saņēma vienu no augstākajiem novērtējumiem valstī — 83,47 punktus, apsteidzot ne tikai apkaimes rajonu šķirnes cūku audzēšanas saimniecības Jēkabpils, Rēzeknes, Daugavpils rajonos, bet arī slavenos Ādažus, un pietuvojoties līderim Ulbrokā, kur cūku ferma atestēta ar 89,9 punktiem. «Ivanānu māju» cūkkopības demonstrējuma mērķis bija pārbaudīt, kā iegūt liesāku bekona gaļu, pieprasījums pēc kuras aug.

12. oktobrī J.Ivanāns interesentiem rādīja paveikto. Demonstrējumam bija izraudzītas divas grupas pa deviņām cūciņām un kuļiņiem katrā. Pirmajā variantā tie saņēma ierobežotu barības daudzumu, otrajā — cik var apēst. Dzīvmasas pieaugums tika noteikts 27. jūlijā, kad starpība grupās bija 3 kilogrami un vairāk, 28. augustā — ap 7 kilogrami. 29.

● Jāzeps Ivanāns semināra dalībniekus iepazīstināja ar savā saimniecībā veikto izmēģinājumu, kā iegūt liesāku bekona gaļu, rezultātiem. Foto: A.Rancāns

septembrī, kad dzīvnieki pēc sešiem mēnešiem sasniedza bekonsvaru, otrā varianta dzīvmasa bija par 6 kilogramiem lielāka. Tajās pašās reizēs tika mērīts arī speķa biežums. Otrajā, pamatīgi barotajā grupā, lielākajam — 112 kilogramus smagam suķim speķa kārtā eksperimenta beigās bija 15,3 milimetri, vieglākajam, kurš svēra 87 kilogramus — 21,3 mm. Pirmajā grupā ar ierobežotu ēdināšanu, lielākais baroklis svēra 90 kilogramus un tā speķa kārtā sasniedza 16,7 milimetrus, mazākais — attiecīgi 72 kilogramus un 12 milimetrus.

Secinājums: liesās gaļas iznākums atkarīgs no cūku ģenētiskajām īpašībām un barošanas. J.Ivanāna fermā dzīvnieki ir Latvijas landrasiešu un balto cūku dažādi krustojumi ar Eiropā atzītu šķirņu

kuļļu bioproductiem. Ivanāna fermu speciālisti iesaka izmantot vaislas cūciņu iegādei zemniekiem, kuri nopietni vēlas pievērsties cūkkopībai un tieši liesās gaļas ražošanai.

Seminārā speciālisti, kā arī nozares praktiķi daudz runāja par sivēnmāšu pareizas barošanas nozīmi pēc apsēklošanas, grūtniecības, sivēnu atnešanās un atšķiršanas laikā, par sivēnu veiksmīgu atšķiršanu, pakāpeniski no mātes piena pieradinot pie jauniem barības veidiem, to sagatavošanu un vērtības saglabāšanu, izmaksu samazināšanu dažādos dzīvnieku attīstības un turēšanas posmos, par barības piedevām un saslimšanu profilaksi. Diemžēl seminārs, kur varēja daudz uzzināt, gūt ierosmi, bija maz apmeklēts.

A.Rancāns

Lauksaimniecībai draud iznīcība

Šobrīd daudz tiek runāts par Latvijas izredzēm iestāties Eiropas Savienībā (ES), par mūsu ražotāju konkurētspēju šajā struktūrā. Diemžēl perspektīva ir visai drūma.

Latvijas lauksaimniecības un tās produktu pārstrādes nozares piemērošanā ES prasībām un standartiem līdz 2003. gadam jāiegulda 558 584 000 latu. Pēc Zemkopības ministrijas Lauksaimniecības politikas un ES integrācijas departamenta direktora Mārtiņa Rozes informācijas, ko viņš sniedzis «Neatkarīgajai Rīta Avīzei», pagaidām ir zināms finansējuma avots tikai pusei no minētās summas. Šo pusi — 288 584 000 latu varētu veidot SAPARD programmas finansējums, PHARE līdzekļi, Pasaules Ban-

kas kredīti, subsīdijas un iespējamās ārvalstu investīcijas. Kur ņemt pārējos līdzekļus? Pēc Zemkopības ministrijas aplēsem pašlaik nav zināms finansējuma avots 270 miljoniem latu.

Zemkopības ministrs Atis Slakteris «Neatkarīgajai Rīta Avīzei» puda nosūtītu, ka Zemkopības ministrija savu uzdevumu paveikusi — situācija ir apzināta, taču trūkstošā finansējuma problēma jārisina kopā ar citām ministrijām un valsts institūcijām. Ko šāda situācija varētu nozīmēt Latvijas lauksaimniecībai? M.Roze atzīst, ja līdz iestātai ES šie ieguldījumi netiks veikti un mūsu lauksaimniecība un pārstrāde neatbilst Eiropas prasībām, Latvijas lauksaimniekiem nebūs tiesību realizēt produkciju ES valstīs, savukārt šie ierobežojumi neattieksies uz ES uzņēmējiem. Sekas var

būt traģiskas Latvijas lauksaimniecībai.

Viens no svarīgākajiem jautājumiem, kas Latvijai būtu jārisina par valsts budžeta līdzekļiem, ir publiskā sektora administratīvās kapacitātes palielināšana. Administratīvās sistēmas sagatavošanai nepieciešami 18 miljoni latu, valsts šim mērķim atvēlējusi 6,5 miljonus.

Vislielākie ieguldījumi nepieciešami lopkopības nozares sakārtošanā. Lai sakārtotu piena nozari atbilstoši ES prasībām, piena pārstrādes uzņēmumos jāiegulda 12 miljoni latu, bet fermu sakārtošanai vien vajadzīgi 210 miljoni latu.

Līdzekļi vajadzīgi arī graudu pirmāstrādes tehnoloģiskai modernizācijai, lieljaudas kautuvju un gaļas sadalīšanas uzņēmumu celtniecībai, kā arī citām nozarēm.

Materiālu sagatavoja G.Kraukle

Zemniekus aicina Rāmava

No 26. līdz 30. oktobrim izstāžu kompleksā «Rāmava» notiks devītā starptautiskā izstāde «Lauksaimniecības tehnika 2000», ko organizē SIA «A.M.L.» un LR Zemkopības ministrija.

Izstādes tematika — traktori, zemkopības tehnika, mežizstrādes un kokapstrādes tehnika un materiāli, tehnika un materiāli lopkopībai, sniega savākšanai, iekārtas un materiāli lauku celtniecībai, lauksaimniecības produktu pārstrādes iekārtas un tehnoloģijas, siltumnīcu aprīkojums, agroķīmiskā produkcija, darba

aizsardzības aprīkojums un darba apģērbi, tehnikas rezerves daļas, lauksaimniecības informatīvi konsultatīvais serviss, saimniecības inventārs, augļu koku stādi, sēklas.

Semināri par Valtra — Valmet un MTZ jaunākajiem traktoriem, liellopu kopšanu, jaunākajiem minerālmēsliem un citi. Apmeklētājiem piedāvāta plaša programma, paredzēta modernas kokapstrādes tehnikas demonstrēšana darbībā.

Izstādes darba laiks katru dienu no 10.00 līdz 17.00. Satiksme ar 12. un 23. autobusu pa Bauskas ielu.

G.Kraukle

Lauku darbu kalendārs

22. oktobris. Novāc mārutkus. Sagatavo uzglabāšanai seleriju saknes.

24.-26. oktobris. Mēslo no augiem brīvās platības. Istabas rozes pārvieto sausās un vēsās vietās.

27. oktobris. Sakņaugus jānoņem līdz lielajam rudens salnām, jo jau -3° C temperatūrā saknes var apsāļt un nav vairs uzglabājamas.

29. oktobris. Gatavo pārziemošanai rozes.

30. oktobris. Ja augsne ir sausa, pamatīgi salej kokus un krūmus un visas ziemojošās kultūras, īpaši daudz jālej mūžzaļie augi.

31. oktobris. Stāda hiacīnu sīpolus agrai uzziedināšanai.

▼ SPORTS

Preilieši mārup dodas ar kausu

Kā jau pēdējos gados ierasts, oktobrī «Lauku Avīze» aicina visu rajonu skolu skrējējus uz kausu izcīņu rudens krosa stafetēs. Jau no pirmajiem šo sacensību pastāvēšanas gadiem aktīvi to dalībnieki ir Preiļu 1. pamatskolas jaunie skrējēji, kuri gandrīz vienmēr bijuši laureātu vidū. Aizraujoši noritēja stafetes 4.-5., 6.-7., 8.-9. klašu grupās, kur dalībnieki sacenšas jautrajās (3 + 3), zēnu (4) un meiteņu (4) stafetēs krosā.

Pēc veiksmīga starta rajona rudens krosā uz Rīgu devāmies apņēmības pilni un pilnā sastāvā — 42 dalībnieki. Jau otro gadu sacensību saimnieki ir SC «Anniņmuiža» ar savām lieliski sagatavotajām trasēm. Jau pirmie starti pierādīja, ka esam favorītu pulkā. Pirmo panākumu — 3. vietu ieguva 8.-9. klašu puīši D.Valainis, A.Pudulis, E.Mūrnies, A.Aņins. Žēl, bet turpat aiz godalgoto trijnieka palika meitenes. Sekoja starts 8.-9. klašu jautrajai stafetei 6 x 1000 m, kur noritēja sīva cīņa par uzvaru līdz pēdējām etapam, kurā J.Martinovs, G.Zukuls, U.Bravackis, L.Bramane, J.Vasiljeva, S.Šņepste pierādīja savu pārākumu.

Emocijas sita augstu vilni vietā, kur startēja 4.-5. klašu skrējēji. Savējo uzmundrināti, M.Brakovskis, E.Veigulis, A.Indrikovs, L.Gavrilova, E.Poplavska, J.Rubine izcīnīja 2. vietu. Par 6.-7. klašu jautrās stafetes rezultātu iznāca panervozēt, līdz noslēdzās otrais skrējienis.

● Uzvarētāji 8.-9. klašu jautrajā stafetē (no kreisās) G.Zukuls, S.Šņepste, U.Bravackis, J.Vasiljeva, J.Haritonovs, L.Bramane. Foto: L.Valdonis

Tomēr mūsējie A.Dzenis, V.Breidaks, A.Bramanis, G.Lāce, A.Kursīte, A.Čača neatstāja pretiniekiem cerības — galarezultātā 1. vieta. Tās pašas grupas meitenes vairāk nekā 30 komandu konkurencē 7. vietā.

Galarezultātā četras no deviņām stafetu komandām mārup varēja doties ar izcīnītajām balvām. Imantas meža takas dimdināja ap 1500 skrējēji no visiem

Latvijas novadiem. Pamatskolu grupā Preiļu 1. pamatskola izcīnīja pārliecinošu uzvaru un savā īpašumā ieguva «Lauku Avīzes» kausu un volejbola bumbas. Visi gandarīti par labi paveiktu darbu vakarpusē varējām doties mājās, apcerot nākamās startus un uzvaru iespējas.

L.Valdonis,
Preiļu 1. pamatskolas sporta skolotājs

Ziemeļaustrumlatvijas futbola līgas sacensības

Ziemeļaustrumlatvijas futbola līgas šī gada noslēguma sacensības notika Madonā. Reģiona rajonu labākās komandas cīnījās par čempionu kausu, un šajā turnīrā piedalījās arī Līvānu komanda «Namejs». Pēc izlozes priekšsacīkstēs «Namejs» spēlēja ar Jaunlaicenes «Skrūvēm» (Alūksnes rajons) un uzvarēja pār-

liecinoši — 3:0.

Izšķirošajā spēlē par uzvarētāju kausu līvānieši sacentās ar Madonas FK «Kvarcs». Šī spēle beidzās neizšķirti 1:1, bet, ņemot vērā papildrādītājus, čempionu kausu ieguva Līvānu «Namejs». Komandā spēlēja V.Čingulis, V.Poļakovs, V.Poļakovs, M.Sprukulis,

A.Rukša, I.Raubiška, E.Lazdāns, A.Vaikulis un I.Visockis.

Līdz ar to līgas vasaras sezona noslēgusies, bet pēc mēneša sāksies futbola čempionāts telpās.

A.Martusevičs,
ZAL FL sacensību direktors

Esi sveicināts, mazuli!

*Gaiša gaiša uguns dega
Tumšajā kaktiņā.
Tur Laimiņa mūžu lēma
Mazajam bērniņam.*

Tatjana Belova no Silajāņu pagasta auklē savu otro dēliņu. Bērns piedzima 12. oktobrī. Mājās sagaidīja tētis Vasilijš, vectētiņš, vecmāmiņas. Vectētiņš Aleksandrs jaundzimušajam puisītim izvēlējies vārdu — Maksims. Lielākais brālītis, kuram ir gads un divi mēneši, piedzimis Iljas dienā un nosaukts šajā vārdā.

Tatjana pateicās vecmātei Aleksandrai un bērnu medmāsai Svetlanai par palīdzību, sagaidot pasaulē Maksimu.

Preiliešu Lidijas un Mihaila Ivanovu dēliņš Deniss piedzima 18. oktobrī. Abiem pirmais bērniņš. Tētis Lidiju apsveicis ar mīļākajām puķēm — neļķēm un ar mātīņrožu pušķi. Vecāki nojautuši, ka būs dēliņš, tāpēc ratiņi nopirkti zilā krāsā. Mazdēlu slimnicā apmeklējuši vecvecāki — Jekaterina un Jevstolijs Dudkini, auklēt mazdēlu vēlas arī otrā vecmāmiņa — Aņisija Ivanova.

Laimīgie vecāki pateicās ārstei Svetlanai Morozovai, vecmāteim un bērnu medmāsai par palīdzību.

Aizturēti divi preilieši ar «krutku» un cigaretēm

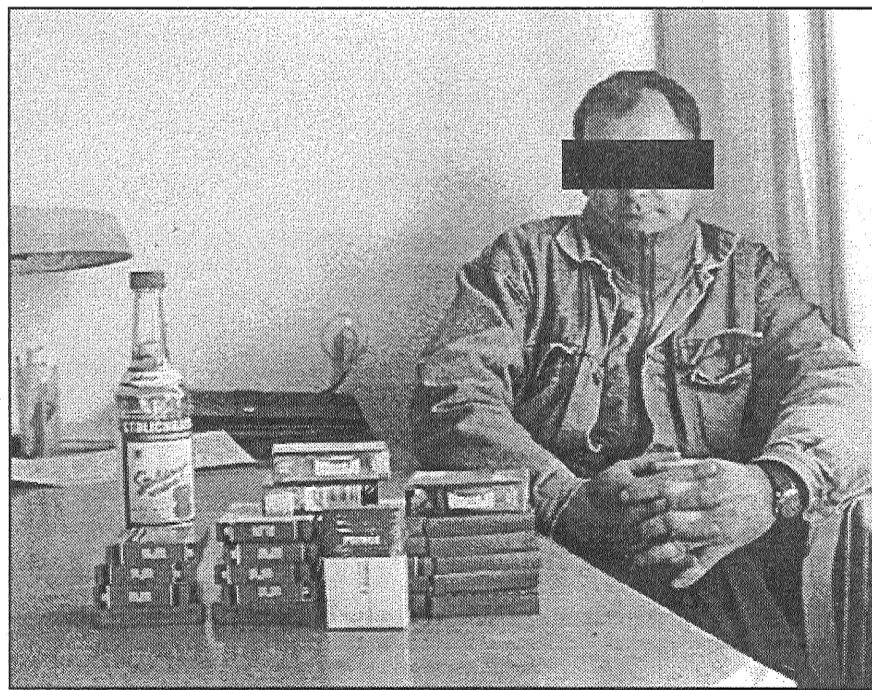

18. oktobrī ap pulksten 10.00 Preiļu tirgū, veicot profilaktiskos pasākumus, tika aizturēti divi preilieši — 1953. gadā dzimušais A.D. un 1956. gadā dzimušais V.K.

Pie viņiem atrastas nezināmas izcelsmes cigaretes un alkoholiskie dzērieni

bez marķējuma. Pie A.D. izņemti 3 litri spirta, divi bloki cigarešu un 2 puslitra pudeles degvīna. Pie V.K. atrasta puslitra pudele degvīna un cigaretes «Neva» un «Prima».

Aizturētie Preiļu rajona policijas pārvaldes darbiniekiem skaidroja, ka viņi cigaretes un alkoholu esot iegādājušies

savām vajadzībām turpat tirgū no kāda nepazīstama vīrieša. Policija lūdz atsaukties visus, kuri redzēja, kā svešs vīrietis melnā mētelī tirgū pārdod alkoholu un cigaretes. Par notikušo faktu ierosināta administratīvā lietvedība.

Dienu iepriekš, 17. oktobrī Preiļu tirgus teritorijā pie tirdzniecības vietām

15. un 16. policijas darbinieki atrada bezsaimnieka mantu — 15 paciņas cigarešu «Prima», 1 paciņu cigarešu «Arktika» un 2 paciņas cigarešu «Niva».

Policijas reidi Preiļu pilsētas tirgū turpināsies.

Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

TELEVĪZIJAS PROGRAMMA

TELEVĪZIJAS PROGRAMMA

TELEVĪZIJAS PROGRAMMA

Sestdiena, 28. oktobris
LATVIJAS TV I
8.00 Multfilma.
8.30 Sagalas noslēpums, 5. sērija.

17.30 Dienas programma.
18.00 Jūras vējš.
18.30 Skatpunkts.
19.00 Daudz laimes!

Svētdiena, 29. oktobris
LATVIJAS TV I
8.00 Multfilma.
8.30 Sagalas noslēpums, 6. sērija.

12.10 Kontakts.
16.30 Vertikāle.
17.00 Agro — 2000.
17.20 Uz vienas stigas.

10.10 Kontrabanda, M. f.
11.50 Rīta pasts.
12.20 Dzīvnieku pasaulē.
13.05 Ak, Semjonovna!

Zēniskais stils

Anita Muzikante,
krāsu un stila
konsultante

Šis stils ir «huligānisks» un izaicinošs.
Līnijas ir skaidras. Zēniskajam stilam ir
izaicinoši skaidri un taisni griezumi ar
komiskām detaļām: uzkrītošām pogām,

Šis stils piemērots mazām, slaidām
sievietēm ar jaunavīgu starojumu. Ne-
sāmākslotam puiciskās sievietes kop-
tēlam piederas zēngalviņa vai arī īsa,
jautra, viņnaina galviņa.

Audumi: džinss, lins, krāsota āda,
adjūmi, velvets, samts, šifons, tafts.

Raksts ir sīks un skaidrs: rūtis, svītras,
sīks ģeometrisks raksts, raibas kom-
binācijas.

Auduma virsmas: rupji austas, matētas,
spīdīgas, gludas, pūkainas.

Zēniskā personība:

1. Gaita ir plata un dinamiska, ātras
kustības un jaunavīgu pieskāvi šim
tipam. Citiem liekas «huligāniska».

2. Uzvedība ir ļoti pašpārliecināta, tās
būtība ir atvērta, draudzīga un dzīvīga, tai
ir daudz «caursišanas» spēju. Izteikta
neatkarības sajūta.

3. Skaidra sajūsmināta runa, dažreiz
nedaudz aizsūsies. Izstaro spontantitāti
un kustīgumu.

Īpašas iezīmes: zēniskā sievietē ir ar
enerģiju uzlādēts viesulis, tā ir ļoti kom-
munikabla un nekomplēta.

Šis tips mīl savu neatkarību un nokār-
to daudz ko patstāvīgi. Tas ir simpātisks,
jaunavīgs tips.

Nākamreiz par romantisko stilu.

INTERESANTI

Miti par
kožamgumijām

Ilgi tika uzskatīts, ka aizraušanās ar
košlājamām gumijām kaitē kuņģa un
zarnu traktam, īpaši tad, ja ar pārmērīgu
košlāšanu nodarbojas bērni. Jaunākie
pētījumi liecina par gluži pretējiem pro-
cesiem, informē Gastroenterologu aso-
ciācijas prezidents profesors Anatolijs
Danilāns.

Košlāšana veicina siekalu izdalīšanos,
siekalas kuņģim dod maldīgu ziņu, ka
tūlīt sekos darbiņš, kārtīgi sagremojami
pārtikas produkti. Tiek veikti priekšdar-
bi, izdalītas kuņģa skābes, taču patiesībā
nekāds ēdiens kuņģa virzienā nedodas,
un skābes spiestas strādāt tukšgaitā, lie-
ki kairinot paša kuņģa gļotādas, — tāda
bija līdzšinējā teorija.

«Būtībā košlājamās gumijas kuņģim
nav kaitīgas,» saka A. Danilāns. Ja vien,
protams, veikalā plauktos nav nonākušas
indīgas košlājamās gumijas. Lai arī koš-
lāšana tiešām veicina sāļsskābes izdali-
šanos, patiesībā košlāšana nekaitē pat
čūlas slimniekam. Gluži otrādi — kon-
statēts, ka cilvēka siekalās atrodama vis-
notaļ dziednieciska viela. Epidermālais
augšanas faktors izdalās līdz ar sieka-
lām. Epitēlijšūnām, kas izklāj kuņģi, ir
speciāli receptori, ar kuriem piesaistīt
šo vielu. Un, tiklīdz tas tiek piesaistīts, ar
šūnām notiek brīnumu lietas, stāsta pro-
fessors. ASV gastroenterologu kongresā
professors Danilāns bijis liecinieks kāda
japāņu zinātnieka referātam, demonstrēta
arī videofilmā.

Zinātnieki veikusi pārbaudes ar epitēli-
ja šūnām, kurās izkāsītas nelielas čiliņas,
vienai no tām pilnāts virsū neitrāls
fizioloģisks šķīdums, otram siekalu iz-
dalītā viela, kas radījusi pārsteidzošu
efektu. «Demonstrējumu skatījāmies,
mutes iepletuši — no malas sāka skriet
pāri epitēlija šūnas, kas centās pārklāt

čūlu,» stāsta A. Danilāns. Otrs bojājums
aizdzījis lēnāk. Vēl interesantāki proce-
si vērojami, ja kuņģa gļotādas bojājums
ir liels. Tad epitēlija šūnas epidermālā
augšanas faktora ietekmē sākūdas ātri
dalīties, lai ātrāk pārklātu bojāto vietu.
«Tāpēc košlāšana ir veselīga arī pati par
sevi,» secina profesors.

Būsim draugos ar
šokolādi

Ārsti un dietologi savam pacientam
vēl tikai labu, kad iesaka īstenot veselīgu
dzīves veidu, atturēties no kādiem pār-
tikas produktiem un pilnīgi kategoriski
aizliedz pārtikā lietot kādus konkrētus
produktus, nemaz jau nerunājot par taba-
ku un alkoholu.

Bieži vien mums šie aizliegumi un
ierobežojumi nepavisam nav pa prātam.
Bet ko darīt?

Šoreiz vairāku Eiropas valstu mediķi
svaru kausos likuši kafiju un šokolādi, lai
noskaidrotu šo divu baudvielu ietekmi uz
sirds veselību. Ko viņi secinājuši?

Pirmkārt, ja esat tējas cienītājs, bū-
labāk, ja nepārceļosiet uz kafijas fanu
partiju — jau viena tasīte šīs spēcīgās
aromātiskās dziras nepieradušā organis-
mā var izraisīt lēciņveida (nevēlamu,
pat kaitīgu) asinsspiediena paaugstināša-
nos; sirds tiek pārslogota. Tādējādi kafi-
ja var kļūt par pēkšņa infarkta izraisītāju.
Zvērinātam kafijmīlim šādas problēmas
nav, — organisms ir pieradis pie aktivi-
zējošā dzēriena, tāpēc neizraisa stresu.
Taču kardiologi iesaka: ja sirds sāk strei-
kot (pārsitieni, aritmija, spazmas, vā-
jums), prātīgāk būs, ja nelietosiet šo
dzērienu.

Turpretī regulāra šokolādes baudīšana
nelielās devās palīdzēs nostiprināt sir-
di. Zinātnieki ir atzinuši, ka šokolāde
sirds veselības nostiprināšanā pat pār-
spēj zaļo tēju un ābolus, kas jau tradi-

cionāli tiek uzskatīti par sirdi stiprino-
šiem dabas produktiem. Jāuzsver, ka šajā
gadījumā runa ir par melno (rūgto) šoko-
lādi, nevis piena šokolādi. Melnā šoko-
lāde pazemina trombu veidošanās risku
(ļoti būtiski!), normalizē asinsspiedienu.
Eksperimentāli pierādīts, ka, apēdot 40
gramus melnās šokolādes, esam apgā-
dājuši sirdi ar vērtīgām tai vajadzīgām
vielām. Šokolādes kārumniekiem infar-
kts nedraud, ja vien viņi saldumu lie-
tos ar mēru.

Pret resnumu
cīnīsies ar
«tauku» nodokli

Lielbritānijā ierosināts aplikt ar pa-
pildu nodokļiem neveselīgus pārtikas
produktus. Citādi neesot iespējams ap-
turēt kādreiz veselīgo un akšētisko britu
noslīdēšanu līdz amerikāņu korpulences
līmenim.

Ekonomists profesors Mu Maleka
uzskata, ka 10 pensu (8 santīmu) liels
«tauku» nodoklis mudinātu ražotājus iz-
mantot liesāku gaļu, piemēram, ham-
burgeros, bet patērētāji vairāk izvēlēties
veselīgu ēdienu, nevis tā saukto «fast
food». Lielbritānijas sirds fonda pētījumi
liecina, ka vairāk nekā 10 procenti
sešgadīgu bērnu atzīstami par tukliem,
un palielināts svars ir pat 20 procentiem
piecgadīgo. Vēl dramatiskāks stāvoklis
ir starp gados vecajiem Britu salu iemī-
tniekiem, kur liekais svars konstatēts gan-
drīz pusei, bet 74 procenti atzinuši, ka
nav nodarbojušies ar sportu. «Šo bēdīgo
rezultātu dod mazkustīgs dzīvesveids
un allaž pieejamās ātras uzkodas. Mums
vienkārsi nav citas izejas, kā padarīt bur-
gerus daudz dārgākus, lai cilvēki sāktu
izvēlēties veselīgāku pārtiku,» norādījis
professors.

Pēc preses materiāliem

